

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Petry Weissové a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobců: **a) Ing. L. K., b) Ing. V. K.**, oba zast. Mgr. Martinem Řandou, LL.M., advokátem, se sídlem Truhlářská 1104/13, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo dopravy**, se sídlem nábreží Ludvíka Svobody 1222/12, Praha 1, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 12. 2023, č. j. MD-41131/2023-930/3, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 25. 1. 2024, č. j. 62 A 3/2024-13,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalobci a) a žalobkyni b) **se vrací** soudní poplatek za řízení o kasační stížnosti, a to každému z nich ve výši 5.000 Kč, celkem tedy ve výši 10.000 Kč, který bude vyplacen z účtu Nejvyššího správního soudu k rukám jejich zástupce Mgr. Martina Řandy, LL.M., advokáta, a to do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

I.

[1] Krajský úřad Jihomoravského kraje, odbor územního plánování a stavebního řádu (dále jen „vyvlastňovací úřad“), usnesením ze dne 5. 10. 2023, č. j. JMK 148013/2023 (dále jen „usnesení vyvlastňovacího úřadu“), přerušil podle § 64 odst. 1 písm. a) správního řádu řízení o vyvlastnění vlastnického práva žalobců k pozemkům vymezeným v záhlaví tohoto usnesení (dále jen „vyvlastňovací řízení“) a vyvlastniteli určil podle § 39 odst. 1 správního řádu lhůtu 30 dnů od dne obdržení tohoto usnesení k odstranění nedostatků jeho žádosti.

[2] Žalovaný shora označeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) zamítl odvolání žalobců a potvrdil usnesení vyvlastňovacího úřadu.

II.

[3] Žalobci se proti napadenému rozhodnutí bránili žalobou u Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“), který ji v záhlaví uvedeném usnesením (dále jen „napadené usnesení“) odmítl.

[4] Krajský soud dospěl k závěru, že žaloba je podle § 68 písm. e) s. ř. s. ve spojení s § 70 písm. c) téhož zákona nepřijatelná. Žalobci se v ní totiž domáhali přezkumu usnesení vyvlastňovacího úřadu, kterým došlo k přerušení vyvlastňovacího řízení podle § 64 odst. 1 písm. a) správního řádu a k určení lhůty § 39 odst. 1 téhož zákona. Podle krajského soudu přerušování řízení i určení lhůty lze podřadit pod takové úkony správního orgánu, kterými se ve smyslu § 70 písm. c) s. ř. s. upravuje vedení řízení před správním orgánem, a na které proto dopadá kompetenční vyluka podle předmětného ustanovení. Krajský soud dodal, že na uvedeném nic nemění ani skutečnost, že správní řád umožňuje proti usnesení o přerušování řízení i určení lhůty podat odvolání. Právo na soudní ochranu žalobců je dostatečně zajištěno tím, že mají možnost napadnout rozhodnutí o vyvlastnění správní žalobou. Přestože tedy i samotné zahájení vyvlastňovacího řízení může představovat citelný zásah do ústavně zaručených práv vyvlastňovaných osob, nelze se proti takovému zásahu bránit žalobou směřující proti procesnímu rozhodnutí vydanému ve vyvlastňovacím řízení.

III.

[5] Žalobci a) i b) (dále již jen „stěžovatelé“) nyní brojí proti napadenému usnesení kasační stížností z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Navrhují jej zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení, alternativně navrhuje zrušit i napadené rozhodnutí a usnesení vyvlastňovacího úřadu a věc mu vrátit k dalšímu řízení.

[6] Stěžovatelé v úvodu kasační stížnosti shrnují dosavadní průběh řízení a skutkový stav věci. Mají za to, že napadené usnesení je nesprávné, protože nebyly splněny důvody pro odmítnutí žaloby. Naopak krajský soud ji měl věcně projednat. Dále rozporují postup vyvlastňovacího úřadu, který žalovaný napadeným rozhodnutím na základě nesprávného právního posouzení potvrdil. Z § 5 odst. 2 písm. a) zákona č. 184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě (zákon o vyvlastnění), a z § 20 odst. 1 téhož zákona dovozují, že vyvlastnitel má jako první povinnost nechat vypracovat znalecký posudek, který musí být od počátku řádný. Tím, že znalecký posudek vyvlastnitel byl od počátku vadný a nebyl stěžovatelům předložen, jim bylo postupem vyvlastňovacího úřadu odepřeno právo reagovat na znalecký posudek vyvlastnitel a předložit vlastní znalecký posudek. Kromě toho znalecký posudek vyvlastnitel podle stěžovatelů trpí zásadními vadami, když není zpracován podle oceňovacího předpisu účinného v době rozhodování o vyvlastnění, neobsahuje stanovení ceny obvyklé a ceny zjištěné, předmět ocenění nekoresponduje s předmětem vyvlastnění a ocenění není provedeno podle skutečného stavu pozemků ke dni podání žádosti o vyvlastnění. Odstranění těchto vad v průběhu vyvlastňovacího řízení přitom znamená, že se ve výsledku bude jednat o zcela odlišný znalecký posudek, na který již stěžovatelé nebudou mít možnost reagovat. Z tohoto důvodu vyvlastňovací úřad neměl vyvlastnitel vyzvat k odstranění vad znaleckého posudku a řízení přerušovat, ale měl vyvlastňovací řízení zastavit.

IV.

[7] Žalovaný ve svém vyjádření navrhuje kasační stížnost jako nedůvodnou zamítnout. Podle něj stěžovatelé nerozumí rozdílu mezi znaleckým posudkem vypracovaným pro účely soukromoprávního jednání o odkupu pozemků a znaleckým posudkem, který odpovídá § 10 zákona o vyvlastnění. Usnesení vyvlastňovacího úřadu bylo logickým postupem

pokračování

směřujícím k zajištění relevantního znaleckého posudku, protože stěžovatelé nebyli schopni předložit vlastní řádný znalecký posudek. Nedošlo zde tedy k jejich znevýhodnění. Tyto skutečnosti nadto nic nemění na nepřipustnosti jejich žaloby. Usnesení vyvlastňovacího úřadu, které svou žalobou napadli, představovalo úkon správního orgánu upravující vedení řízení ve smyslu § 70 písm. c) s. ř. s. Žalovaný se proto zcela ztotožňuje s odůvodněním napadeného usnesení.

V.

[8] S ohledem na skutečnost, jak je kasační stížnost formulována, se Nejvyšší správní soud musel nejdříve vypořádat s otázkou její přípustnosti podle § 104 odst. 4 s. ř. s.

[9] Kasační stížnost není přípustná.

[10] Podle § 104 odst. 4 s. ř. s., *kasační stížnost není přípustná, opírá-li se jen o jiné důvody, než které jsou uvedeny v § 103, nebo o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl.*

[11] Cílem výše citovaného ustanovení není omezit právo fyzických a právnických osob na přístup k soudní ochraně, ale zachovat kasační charakter řízení o kasační stížnosti (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 2020, č. j. 5 Azs 345/2020-17). Předně je nutné připomenout, že kasační stížnost je opravným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu (§ 102 s. ř. s.) a důvody, které v ní lze s úspěchem uplatnit, se proto musí upínat právě k tomuto rozhodnutí (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 6. 2003, č. j. 6 Ads 3/2003-73). To znamená, že „*uvedení konkrétních stížných námitek [...] nelze nahradit zopakováním námitek uplatněných v odvolání nebo v žalobě, neboť odvolací a žalobní námítka směřovaly proti jiným rozhodnutím, než je rozhodnutí přezkoumávané Nejvyšším správním soudem.*“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 10. 2007, č. j. 8 Afs 106/2006-58). Neobsahuje-li kasační stížnost takovou argumentaci, je nutno na ni nahlížet jako na nepřipustnou, neboť se mýlí s kasačními důvody uvedenými v § 103 s. ř. s. (viz § 104 odst. 4 s. ř. s.).

[12] K obdobným závěrům dospěl Nejvyšší správní soud také v usnesení ze dne 30. 6. 2020, č. j. 10 As 181/2019-63, podle kterého „*kasační stížnost, která beze změny opakuje žalobní tvrzení a nijak nereaguje na argumentaci krajského soudu, neobsahuje důvody podle § 103 s. ř. s., a bude proto jako nepřipustná odmítnuta (§ 104 odst. 4 s. ř. s.). Vyzývat stěžovatele k odstranění této vady (§ 109 odst. 1 s. ř. s.) není v takové situaci namístě. (...) V kasačním řízení je stanoveno povinné zastoupení advokátem především proto, aby kasační stížnosti byly sepsány právním profesionálem a byly argumentačně na úrovni. Pokud by se povinné zastoupení v kasačním řízení mělo vyčerpat tím, že advokát provede v textu žaloby výše popsané kosmetické změny a označí ji za kasační stížnost, stalo by se pouhou formalitou. O formalitu ale zákonodárci nešlo: naopak smyslem bylo umožnit v kasačním řízení pokud možno kvalifikovanou polemiku s argumentací krajského soudu. Tato polemika může být méně nebo více zdařilá; vždy však musí být z textu kasační stížnosti patrná alespoň nějaká snaha o to, reagovat na konkrétní závěry krajského soudu, zdůraznit přilehavou judikaturu a přesvědčivě prezentovat ty žalobní argumenty, které žalobce pokládá za nejpádnější.*“

[13] Citované judikaturní závěry jsou použitelné i v souzené věci. S ohledem na to, že krajský soud žalobu stěžovatelů jako nepřipustnou odmítl, přicházel v úvahu pouze kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. spočívající v tvrzené nezákonnosti napadeného usnesení (srov. například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 1. 2006, č. j. 2 As 45/2005-65). Stěžovatelé sice správně na uvedený kasační důvod odkázali, jejich kasační námitky však vůbec nesměřovaly vůči argumentaci krajského soudu, podle které byla jejich žaloba nepřipustná pro kompetenční vyluku podle § 70 písm. c) s. ř. s. Sice v obecnosti uvedli, že napadené usnesení je nesprávné, že nebyly splněny podmínky pro odmítnutí jejich žaloby a že krajský soud měl žalobu věcně projednat a vyhovět jí, tyto obecné námitky však již dále nepodepřeli žádnou vlastní konkurující argumentací, pro kterou považuje závěry krajského soudu či jeho postup v řízení předcházejícím jeho vydání, za nezákonné. Kasační námitky stěžovatelů tudíž na závěry krajského soudu obsažené v napadeném usnesení nijak nereagují, ale naopak míří proti napadenému rozhodnutí a rozhodovacím důvodům a postupům žalovaného (viz odst. [6] tohoto usnesení). Již na základě těchto skutečností je kasační stížnost stěžovatelů nepřipustná (§ 104 odst. 4 s. ř. s.), neboť se míjí s kasačními důvody uvedenými v § 103 s. ř. s.

[14] Kromě toho Nejvyšší správní soud nepřehlédl, že stěžovatelé v kasační stížnosti pouze opakují své žalobní námitky. Shoda textu kasační stížnosti stěžovatelů se žalobou je v daném případě již na první pohled značná. Jedná se totiž o zcela totožnou argumentaci doslovně převzatou z žaloby s tím rozdílem, že označení „žalobci“ bylo zaměněno za označení „stěžovatelé“. I když judikatura Nejvyššího správního soudu připouští opakování žalobní argumentace v případě, kdy ji krajský soud dostatečně nevypořádal, a pokud tato argumentace směřuje k existenci kasačního důvodu podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. (srov. například rozsudek soudu ze dne 14. 6. 2017, č. j. 3 As 123/2016-40), o takový případ zde nejde. Nejvyšší správní soud tak ani z tohoto důvodu neshledává v „kasačních námitkách“ stěžovatelů snahu reagovat na zcela konkrétní závěry krajského soudu obsažené v napadeném usnesení vlastní přesvědčivou argumentací, kterou by s těmito závěry polemizovali.

[15] Nejvyšší správní soud tudíž uzavírá, že v textu kasační stížnosti stěžovatelů nelze dohledat žádnou polemiku s argumentací krajského soudu či jakékoliv výtky proti jeho postupu v řízení o žalobě. Kasační stížnost ani částečně nezpochybňuje rozhodovací důvody, na nichž je založeno napadené usnesení, ale výlučně míří proti rozhodovacím důvodům žalovaného. Stěžovatelé (ústý svého zástupce) na napadené usnesení reagovali pouhým zkopírováním textu žaloby (s výše uvedenými nepatrnými úpravami), aniž by se jakkoli k postupu, úvahám a závěrům krajského soudu nad rámec vyslovení obecného nesouhlasu s nimi vyjádřili. Taková kasační stížnost, jak již výše uvedeno, je nepřipustná podle § 104 odst. 4 s. ř. s.

VI.

[16] Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. jako nepřipustnou odmítl.

pokračování

[17] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 3 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Kasační stížnost byla odmítnuta, žádný z účastníků tudíž nemá právo na náhradu nákladů tohoto řízení.

[18] O vrácení soudního poplatku za kasační stížnost ve výši 5.000 Kč každému ze stěžovatelů (tedy v celkové výši 10.000 Kč) rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 10 odst. 3 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích (dále jen „zákon o soudních poplatcích“). Soudní poplatky budou v souladu s § 10a zákona o soudních poplatcích vráceny ve lhůtě 30 dnů ode dne právní moci tohoto usnesení k rukám právního zástupce stěžovatelů Mgr. Martina Řandy, LL.M., advokáta.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. února 2025

Mgr. Petra Weissová
předsedkyně senátu